

Το παρόν άρθρο αποτελεί παρέμβαση στη συζήτηση σχετικά με το LGBTQ κίνημα και τη στάση της ANΤΑΡΣΥΑ, που ξεκίνησε με αφορμή το [άρθρο](#) «ANΤΑΡΣΥΑ και ομοφυλοφιλία» του σ. Κώστα Μάρκου, το οποίο δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Πριν. Σε αυτό το πλαίσιο, ως Ομάδα Γυναικών ANΤΑΡΣΥΑ θεωρούμε σημαντικό να δημοσιεύσουμε κάποια κείμενα σημεία των θέσεων και της αντίληψής μας για το ζήτημα, καθώς και να απαντήσουμε κριτικά στην τοποθέτηση του

συντρόφου, ο οποίος παρόλο που σε επόμενο κείμενό του προσπάθησε να ανασκευάσει κρίσιμα στοιχεία του αρχικού άρθρου του, εντούτοις θεωρούμε ότι και πάλι δεν καταφέρνει να καλύψει τις ουσιώδεις πτυχές του ζητήματος.

Κριτική θεωρία, μάχιμη πολιτική

Η περίοδος στην οποία καλούμαστε να τοποθετηθούμε για ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας φέρνει με εκρηκτικό τρόπο αυτά τα ζητήματα στο προσκήνιο. Όχι μόνο με την ανάδυση της (νέο)ναζιστικής Χρυσής Αυγής, αλλά και με την εν γένει συντηρητικοποίηση και την ανοχή μεγάλου τμήματος της ελληνικής κοινωνίας: διαπόμπευση των οροθετικών γυναικών, προπηλακισμοί LGBTQ ατόμων, ένταση του trafficking και της ενδοοικογενειακής βίας, ιατρικοποίηση των σεξουαλικών και έμφυλων επιλογών που ξεφεύγουν από τα θεωρούμενα «φυσιολογικά» πρότυπα, ποινικοποίηση της σεξουαλικής απόλαυσης, δαιμονοποίηση του «μη κανονικού» έρωτα, και όλα αυτά στο πλαίσιο αναζήτησης των αιτιών (συγκεκριμένα, των αποδιοπομπαίων τράγων) της κρίσης, «στην οποία οδηγηθήκαμε επειδή απωλέσαμε την ηθική, την πατρίδα, τη θρησκεία και την οικογένεια».

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ωστόσο, υπάρχουν ακόμη κινηματικοί θύλακες, που επιμένουν να σκέφτονται και να δρουν αντιπαραθετικά προς τις πρακτικές της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης. Επιμένουν να προτάσσουν ένα άλλο πρότυπο ζωής και συλλογικότητας διεκδικώντας τα αυτονόητα δικαιώματά τους. Τέτοιοι θύλακες είναι τόσο το LGBTQ όσο και το φεμινιστικό κίνημα, που αν και σε υποχώρηση –ιδιαίτερα το δεύτερο– συνεχίζουν σήμερα να αγωνίζονται. Τα κινήματα αυτά έχουν παράδοση χρόνων, και στην υπόθεση της απελευθέρωσης έχουν συμβάλει όχι μόνο με τις διεκδικήσεις τους αλλά με τη θεωρητική παραγωγή τους.

Αναμφίβολα μεγάλη θεωρητική συμβολή αποτέλεσε η προσπάθειά τους να καταδείξουν την αναγκαιότητα της συγκρότησης και της αναγνώρισής τους ως συλλογικών κινηματικών υποκειμένων. Δεν ήταν πάντοτε αυτονόητο ότι τα φεμινιστικά ή τα LGBTQ ζητήματα μπορούν ή πρέπει να αποτελέσουν άξονες συγκρότησης συλλογικοτήτων που ως βασικό στόχο θα έχουν την αναγνώρισή της ύπαρξής τους ως τέτοιων και κατ' επέκταση την αναγνώριση των δικαιωμάτων τους. Ως προς το φεμινιστικό κίνημα ιδιαίτερα, η κλασική μαρξιστική θεωρία και παράδοση αποτέλεσε πραγματική τομή στον αγώνα της γυναικείας χειραφέτησης, στη μελέτη των αιτιών της καταπίεσης και στην προσπάθεια ξεπεράσματός της. Το πλαίσιο αυτό δεν αμφισβητείται από καμιά και από κανέναν. Με το πέρασμα των χρόνων και την εξέλιξη των κινήματων, στην όλη θεωρητική συζήτηση προστέθηκαν νέοι, γόνιμοι στοχασμοί, που στόχο είχαν την ανάδειξη αποσιωπημένων πτυχών των ζητημάτων. Καταλυτικά σε αυτή την κατεύθυνση λειτούργησε το φεμινιστικό κίνημα των δεκαετιών του '60 και του '70, από τους κόλπους του οποίου αναδύθηκε η κριτική για την έννοια του φύλου.

Σε θεωρητικό επίπεδο υπήρξαν σχετικές συμβολές με πιο γνωστές εκείνες του Μισέλ Φουκώ και της Τζούντιθ Μπάτλερ. Πιο συγκεκριμένα, ο Φουκώ, απέναντι στην αντίληψη που έβλεπε την ανθρωπινή σεξουαλικότητα να καταπιέζεται από τις καπιταλιστικές κοινωνικές σχέσεις επεσήμανε ότι ήδη από τη βικτωριανή εποχή η σεξουαλικότητα όχι μόνο δεν καταστέλλεται αλλά αντιθέτως οι λόγοι γύρω από αυτή

πολλαπλασιάζονται, επενδεδυμένοι ωστόσο με ένα περίβλημα δημόσιας αιδούς, σεμνοτυφίας και απαγόρευσης. Ο πολλαπλασιασμός των λόγων όμως εντοπίζεται κυρίως στο πλαίσιο των επιστημονικών λόγων ή εν γένει των λόγων θεσμικής εξουσίας, οι οποίοι περιβεβλημένοι με τη βεβαιότητα της αντικειμενικής αλήθειας διαμόρφωσαν νόρμες στις οποίες κατέταξαν εκφάνσεις της σεξουαλικότητας ως «φυσιολογικές» ή ως «αρρωστημένες», καλώντας και επιβάλλοντας την επικράτηση του ετεροκανονικού προτύπου που ανέδειξαν σε κανόνα. Υπ' αυτή την οπτική, τονίζει ότι η ανθρωπινή σεξουαλικότητα διαμορφώνεται αυστηρά σε μία νόρμα, και αυτή η διαμόρφωση έχει χαρακτήρα παραγωγικής συγκρότησης και όχι καταστολής μιας προϋπάρχουσας τάσης, διαδικασία στην οποία επίσης τα υποκείμενα οφείλουν να προβάλλουν αντιστάσεις.

Με αυτή την οπτική, βλέπουμε ότι σήμερα το πρόβλημα δεν είναι η «σεξουαλική πείνα» αλλά αντιθέτως ο στιγματισμός από το σύστημα εξουσίας συγκεκριμένων σεξουαλικών πρακτικών, των ομόφυλων κυρίως αλλά και ετεροκανονικών πρακτικών που ξεφεύγουν από τη νόρμα, ως «παρά φύση». Ας σκεφτούμε ότι το ίδιο το σύστημα παρουσιάζει ως κατεξοχήν «φυσιολογικό» και αναγκαίο τον ετεροκανονικό έρωτα γιατί αυτός μπορεί ευκολότερα να συμβάλει στην αναπαραγωγή του εργατικού δυναμικού. Με την ίδια οπτική όμως μπορούν όμως επίσης να απαντηθούν και αριστερές τοποθετήσεις που βλέπουν την ανάδυση της ομοφυλοφιλίας ως απότοκο της σεξουαλικής καταπίεσης και της δυσαρμονικής σχέσης μεταξύ των «δύο φύλων». Ακριβώς γιατί μια τέτοια οπτική αντιλαμβάνεται επί της ουσίας, ακόμη και αν δεν το παραδέχεται ρητά, ότι η ετεροκανονική σεξουαλική επιλογή αποτελεί την αυτονόητη «φυσι(ολογι)κή» επιλογή, και ότι αν αυτή δεν ακολουθείται, οφείλεται σε κάποιου είδους εμπλοκή και παρεμπόδιση της.

Το επιχείρημα, δε, που λέει σήμερα ότι οι ομόφυλες σεξουαλικές πρακτικές γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από τον καπιταλισμό προς όφελος της αγοράς και της κατανάλωσης δεν συνεισφέρει και πολλά στην κουβέντα. Σάμπως πια έκφανση της κοινωνικής ζωής δεν γίνεται, ή τουλάχιστον δεν επιχειρείται να γίνει, εργαλείο του καπιταλισμού; Μήπως το εν λόγω επιχείρημα θεωρεί ότι υπάρχει κάποιος δείκτης «αντικαπιταλιστικών σεξουαλικών πρακτικών» [αν ναι, πάντως σίγουρα αυτές δεν θα περιλαμβάνουν τα σεξουαλικά βοηθήματα, τα οποία κατατάσσονται στην ίδια κατηγορία, την κατηγορία της βιομηχανίας του σεξ, με την παιδοφιλία (!), σύμφωνα με τον σ. Μάρκου]; Ή μήπως δηλώνει ότι οι ομόφυλες σεξουαλικές πρακτικές δημιουργήθηκαν τεχνηέντως από το σύστημα προκειμένου να το ενισχύσουν; Αν αυτό ισχύει, τότε γιατί να μη σκεφτούμε ακριβώς το ίδιο και για τις ετερόφυλες σεξουαλικές πρακτικές; Άραγε γιατί ποτέ δεν νιώσαμε την ανάγκη να προβληματοποιήσουμε το αν το ετεροκανονικό σεξ είναι «φυσιολογικό»;

Στην ίδια κατεύθυνση, η Τζούντιθ Μπάτλερ κατέδειξε ότι το φύλο και οι ρόλοι που συνεπάγεται αποτελούν κοινωνικές κατασκευές και ότι ως τέτοια αναπαράγονται. Με αυτή την έννοια, σε κάθε άνθρωπο ήδη πριν από τη γέννησή του τού αποδίδεται ένα «φύλο» και κυρίως όλοι οι ρόλοι που αυτό συνεπάγεται. Βάσει αυτής της διαπίστωσης και ως βήμα αντίστασης στην εξουσία, απορρίπτει έτσι τον έμφυλο δυισμό και αποσυνδέει το φύλο από τη σεξουαλικότητα, αναγνωρίζοντας όμως ότι «η επιλογή φύλου» δεν αποτελεί ατομική επιλογή αλλά διαμορφώνεται από τις κυρίαρχες πρακτικές, καθώς όμως και από τις πρακτικές αντίστασης σε αυτές. Σε αυτό το πλαίσιο, επισημαίνει ότι κάθε αγώνας ενάντια στην εξουσία περιλαμβάνει και την προβληματοποίηση της ίδιας της έννοιας του φύλου και των έμφυλων ρόλων.

Ως Ομάδα Γυναικών αντιλαμβανόμαστε ότι τέτοιου είδους τοποθετήσεις έχουν συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό τόσο στο φεμινιστικό όσο και στο LGBTQ κίνημα, και γι' αυτόν τον λόγο παίζουν σπουδαίο ρόλο στη θεωρητική και κινηματική συγκρότησή τους. Πιστεύουμε επίσης ότι μια σύγχρονη αντικαπιταλιστική αριστερή παρέμβαση οφείλει να τις λαμβάνει υπόψη της και να χρησιμοποιεί τα χρήσιμα συμπεράσματά τους, εντάσσοντάς τα διαλεκτικά στη στρατηγική και τη θεωρία της, με σκοπό την επαναστατική ανανέωση του μαρξισμού σήμερα. Χωρίς φοβικότητα αλλά και κριτικά, με γνώμονα την ενδυνάμωση του κινήματος και προοπτική τη συμβολή στην υπόθεση της απελευθέρωσης. Σε κάθε περίπτωση, θεωρούμε τουλάχιστον ότι πριν απορριφθούν τέτοιοι θεωρητικοί προβληματισμοί θα πρέπει πρώτα να διαβαστούν,

μόνο και μόνο επειδή ενσωματώνονται από το LGBTQ κίνημα και επειδή όταν θέλουμε να μιλάμε γι' αυτό ή να τοποθετούμαστε εντός του θα πρέπει να γνωρίζουμε τι υποστηρίζει.

Είναι αλήθεια ότι πολλές και πολλοί απορρίπτουν τέτοιους προβληματισμούς, θεωρώντας ότι η σκοπιά τους είναι αταξική και άρα ενσωματώσιμη. Ωστόσο, ας αναρωτηθούμε αν τέτοιοι προβληματισμοί μπορούν πράγματι να ενταχθούν δημιουργικά σε μια ταξική θεωρητική σκοπιά. Ας ξεκινήσουμε με τα προφανή: πράγματι, οι γυναίκες και τα LGBTQ άτομα δεν είναι τάξεις αλλά κοινωνικές κατηγορίες τα μέλη των οποίων δέχονται την έμφυλη καταπίεση και την εκμετάλλευση. Άραγε όλα τα μέλη βιώνουν αυτή την εκμετάλλευση με τον ίδιο τρόπο; Φυσικά και όχι. Τα παραδείγματα για τους αστούς ομοφυλόφιλους και της λεσβίες εργάτριες περιττεύουν.

Σήμερα, αναγνωρίζοντας τη θεσμική ανισότητα και τις διακρίσεις απέναντι στα LGBTQ άτομα, η διεκδίκηση συγκεκριμένων αιτημάτων, όπως η θεσμική κατοχύρωση της οικογένειας για όλους και όλες, έχει πολλαπλή σημασία. Ο αγώνας για την κατοχύρωση των έμφυλων και των σεξουαλικών δικαιωμάτων εν γένει δεν μπορεί και δεν πρέπει να αποτελεί τμήμα του συνολικού αγώνα για την απελευθέρωση; Υπάρχουν ή όχι ζητήματα που καθορίζονται και από άλλες αντιθέσεις πέρα από την αντίθεση κεφαλαίου-εργασίας; Υπ' αυτή τη σκοπιά -και με δεδομένο ότι όπως και όλα τα κινήματα έτσι και το LGBTQ τέμνεται από διαφορετικές αντιλήψεις που διεκδικούν την επικράτησή τους, άλλες αγωνιστικές και ριζοσπαστικές, άλλες στο πλαίσιο της αστικής πολιτικής-, θεωρούμε ότι η αντικαπιταλιστική Αριστερά οφείλει να αναγνωρίζει και να σέβεται τη σχετική αυτονομία των κινήματων, επιδιώκοντας εντός τους να αναπτυχθεί ένας τέτοιος πολιτικός προσανατολισμός που να καταστήσει τα κινήματα αυτά με τρόπο συνειδητό αναπόσπαστο τμήμα του ευρύτερου λαϊκού, ταξικού κινήματος.

Κίνημα και αριστερή παρέμβαση

Περιττεύει να ειπωθεί, επομένως, ότι η κινηματική παρέμβαση της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς στα ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας είναι όχι απλώς αναγκαία αλλά οργανικό τμήμα της συνολικής στρατηγικής και της φυσιογνωμίας της. Μάλιστα, αντιλαμβανόμαστε ότι καρδιά αυτού του κινήματος δεν θα πρέπει να αποτελέσει το φεμινιστικό κίνημα από μόνο του: όπως σημειώσαμε και στο κείμενο παρέμβασής μας στο φετινό Athens Pride, «θεωρούμε ότι η αγωνιστική συμπόρευση του φεμινιστικού και του LGBTQ κινήματος είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ενδυνάμωση αλλά και τον εμπλουτισμό του αγώνα μας ως προς τα αιτήματα και τις μορφές δράσης του».

Ακριβώς επειδή μια αντικαπιταλιστική παρέμβαση σήμερα οφείλει να στοχεύει στην προάσπιση των έμφυλων και των σεξουαλικών δικαιωμάτων, στην ίδια την υπεράσπιση των LGBTQ ατόμων και των γυναικών τόσο απέναντι στη φυσική βία που δέχονται ολοένα και με μεγαλύτερη ένταση σήμερα όσο και στην εκμετάλλευση που υφίστανται στη δουλειά αλλά και στις διακρίσεις που βιώνουν εντός όλων των κοινωνικών πεδίων. Και όλα αυτά υπό την προοπτική και τον σκοπό να ξεριζωθεί η πατριαρχία και κάθε είδους διάκριση με γνώμονα το φύλο και τις σεξουαλικές επιλογές, στο πλαίσιο του αγώνα για μια απελευθερωμένη κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Δηλαδή υπό μια προοπτική πολύ πιο σύνθετη αλλά και αντιπαραθετική προς τα κυρίαρχα σχήματα που αναμετριοούνται απλώς με μια ουδετεροποιημένη ανάγκη για αρμονική συνύπαρξη των «δύο φύλων», καθώς είτε βλέπουν την ύπαρξη δύο φύλων-προτύπων και μόνο είτε αντιλαμβάνονται πως το πρόβλημα βρίσκεται απλώς στη διαταραγμένη σχέση αυτών των φύλων, που όταν επιλυθεί θα πάψει να υπάρχει ομοφυλοφιλία.

Αναγινώσκοντας αυτές τις αναγκαιότητες, αλλά και το σαφές έλλειμμα παρέμβασης της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς στα συγκεκριμένα ζητήματα, συγκροτήθηκε πριν από περίπου τέσσερα χρόνια η Ομάδα Γυναικών ANΤΑΡΣΥΑ και φέτος η Ομάδα LGBTQ ANΤΑΡΣΥΑ. Αναγνωρίζοντας ότι τα πεδία παρέμβασης είναι πολλαπλά, επιχειρήσαμε να τοποθετηθούμε πολιτικά και κινηματικά σε μια σειρά ζητήματα, όπως αυτά που προέκυψαν με τις οροθετικές γυναίκες, με τα θύματα του trafficking, με τις ομοφοβικές επιθέσεις και τους αποκλεισμούς LGBTQ ατόμων, με την ενδοοικογενειακή βία κ.ο.κ.

Γνωρίζουμε ότι έχουμε πολύ δρόμο να διανύσουμε ακόμα όχι μόνο μέσα στο κίνημα αλλά και μέσα στην ίδια την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, η οποία δεν έχει διαγράψει πλήρως σεξιστικές ή ακόμα και ομοφοβικές αντιλήψεις και πρακτικές, παρά το γεγονός ότι έχει τοποθετηθεί ξεκάθαρα και μέσα από τις σχετικές θέσεις που ψήφισε στην τελευταία συνδιάσκεψή της αλλά και μέσα από τη δράση της στο κίνημα.

Η επί σειρά ετών συμμετοχή μας στο Pride της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης αποτέλεσε τμήμα αυτών των πολύπλευρων παρεμβάσεων μας. Το Pride βεβαίως αποτελεί μόνο μία όψη του LGBTQ κινήματος, ωστόσο είναι κατά τη γνώμη μας ιδιαίτερα σημαντικό καθώς επιχειρεί να κατοχυρώσει ορατότητα και δημόσιο χώρο για τα LGBTQ άτομα και το κίνημα, στοιχεία αυτονομία για τους περισσότερους και τις περισσότερες αλλά όχι για όλους και όλες. Είναι εξάλλου χαρακτηριστικό ότι οι εκδηλώσεις και οι κινητοποιήσεις της LGBTQ κοινότητας παγκοσμίως είχαν εξαρχής στη φυσιογνωμία τους, μεταξύ άλλων, και τον χαρακτήρα ενός θεατρικού δρώμενου, μιας απελευθερωτικής περφόρμανς τρόπον τινά. Η επίδειξη του ομόφυλου έρωτα και η παρέλαση ανθρώπων που τα σώματά τους αξιολογούνται ως ανάξια από την κοινωνία σήμερα είναι και αυτή μια μορφή ορατότητας και ξεσπάσματος απέναντι στη (νεο)φιλελεύθερη σεμνοτυφία και το κρύψιμο κάτω από το χαλί, και με αυτή την έννοια είναι και ριζοσπαστική.

Ωστόσο, από το Pride δεν λείπουν σοβαρά προβλήματα: η συμμετοχή σε αυτό χορηγών, όπως το φασιστικών πρακτικών ΚΕΕΛΠΝΟ, πρεσβείες, δήμοι και πολυεθνικές, όχι μόνο δεν διαφυλάσσει την ανεξαρτησία των καταπιεζόμενων από τους καταπιεστές τους, αλλά ακόμα χειρότερα ουδετεροποιεί το ζήτημα της έμφυλης και της σεξουαλικής καταπίεσης δίνοντας άλλοθι σε όσους και όσες συμβάλλουν σε αυτή την καταπίεση και παρουσιάζοντας μια καθ' όλα ψεύτικη και διαταξική εικόνα του «όλοι μαζί ενάντια στην ομοφοβία». Από την άλλη, βλέπουμε ότι ακόμα και μέσα στους κόλπους της LGBTQ κοινότητας δεν λείπουν ποικίλες ιεραρχήσεις και κατηγοριοποιήσεις: κεντροποίηση μιας συγκεκριμένης φιγούρας γκέι, υπερπροβολή των αντρικών, μάτσο και καλογυμνασμένων σωμάτων, που μετατρέπουν όψεις της απελευθερωτικής περφόρμανς σε σόου, υποβάθμιση της ορατότητας των λεσβιών, σχεδόν απουσία και απομόνωση των trans ατόμων.

Το βασικότερο από όλα, ωστόσο, είναι ότι το LGBTQ (όπως και το φεμινιστικό, όπως και κάθε άλλο) κίνημα δεν έχει καταφέρει ακόμα να εκπροσωπήσει το σύνολο των ατόμων που βάλλονται και ακόμα περισσότερο τα πιο πληττόμενα τμήματά τους. Ακριβώς γιατί για να γίνει κάτι τέτοιο, χρειάζεται να βαθύνει και να ριζοσπαστικοποιηθεί το πολιτικό πλαίσιο και οι διεκδικήσεις σε πιο ταξικές κατευθύνσεις. Σε αυτή την οπτική προσπαθεί να συμβάλλει, στο μέτρο που της αντιστοιχεί, και η δική μας παρέμβαση.

Γιατί πιστεύουμε ότι τη ριζοσπαστικοποίηση ενός κινήματος τη διεκδικεί από τα μέσα και όχι παρατηρώντας και κριτικάροντάς το εξωτερικά, ειδικά στον βαθμό που δεν έχεις συγκροτήσει ή προτείνει άλλες, πιο ριζοσπαστικές κινηματικές πρακτικές. Και το Pride, με τα αιτήματα και τους φορείς που το διοργανώνουν, αποτελεί πράγματι θεσμό του LGBTQ κινήματος (ας μην ξεχνάμε ότι ξεκίνησε ως φόρος τιμής στην εξέγερση του Stonewall) με όσες αντιφάσεις κι αν κουβαλάει. Και, σημειωτέον, όσο η επικράτηση του νεοσυντηρητισμού/νεοφιλελευθερισμού και η αντίστοιχη υποχώρηση του εργατικού κινήματος εμπεδώνεται συνολικά στην κοινωνία σήμερα, η αστική αντίληψη θα επιχειρεί να ηγεμονεύσει πλήρως όχι μόνο στο LGBTQ αλλά και σε κάθε είδους κίνημα.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα καθήκοντά της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς είναι ιδιαίτερα αναβαθμισμένα όσον αφορά τόσο το πολιτικό πλαίσιο του κινήματός όσο και τις πρακτικές του. Ωστόσο, το βάθεμα του πολιτικού πλαισίου και των πρακτικών είναι στόχος και διακύβευμα μιας αντικαπιταλιστικής παρέμβασης στα κινήματα και όχι προαπαιτούμενο. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για ένα κίνημα που, περισσότερο από κάθε άλλο ίσως, δέχεται τα πυρά μεγάλου τμήματος της κοινωνίας, για ένα κίνημα που η Αριστερά στη χώρα μας δεν στήριξε εξαρχής ολόψυχα. Επομένως, η συμμετοχή μας στο Pride -και η κριτική που ως μέλη του ασκούμε- και στο LGBTQ κίνημα γενικά σηματοδοτεί και την προσπάθειά μας να ακουστεί η αντίληψη της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και να αναχαιτιστούν οι αστικές δυνάμεις και πρακτικές που προσπαθούν να επικρατήσουν και σε αυτό το κίνημα, δηλαδή να αναχαιτιστεί η από πλευράς τους

διεκδίκηση της ηγεμονίας εντός του κινήματος. Αντιθέτως, η μη συμμετοχή μας σε αυτό θα σήμαινε ακριβώς την εκχώρηση αυτής της ηγεμονίας αμαχητί. Είναι μάλιστα σημαντικό ότι σε αυτή τη μάχη δεν είμαστε μόνοι και μόνες. Τόσο μέσα στο LGBTQ κίνημα όσο και στο ίδιο το Pride συμμετέχουν αγωνιστικά κομμάτια με ριζοσπαστική φυσιογνωμία και αντιλήψεις σύμμαχες με την Αριστερά, που διαμορφώνουν ένα ανοιχτό πεδίο δράσης και αντίστασης, ενεργό για παρέμβαση εντός του, καθιστώντας όχι μόνο αναγκαίο αλλά και αποτελεσματικό τον κοινό βηματισμό μαζί τους.

Υπ' αυτή την οπτική όχι μόνο η Ομάδα Γυναικών ή η Ομάδα LGBTQ αλλά σύνολη η ANΤΑΡΣΥΑ οφείλει να συμμετέχει και να στηρίζει το φεμινιστικό και το LGBTQ κίνημα, στο πλαίσιο της συνολικότερης στρατηγικής της, που οφείλει να είναι σύνθετη και διαλεκτική, μακριά από λογικές «καταμερισμού αρμοδιοτήτων» ή μηχανιστικής αξιολόγησης των αντιθέσεων της καπιταλιστικής κοινωνίας σε «πρωτεύουσες» και «δευτερεύουσες». Όχι γιατί δεν θεωρούμε κυρίαρχη και τελικά καθοριστική την αντίθεση κεφαλαίου-εργασίας (αν και πατριαρχία υπήρχε και πριν από τον καπιταλισμό, οπότε τα πράγματα γίνονται ακόμα συνθετότερα), αλλά γιατί αυτός ο καθορισμός δεν σημαίνει ούτε τη μονοθεματική ενασχόληση με τις αντιθέσεις που αναγνωρίζονται ως «κυρίαρχες» ούτε ότι οι λεγόμενες δευτερεύουσες αντιθέσεις δεν γίνονται «πρωτεύουσες» σε συγκεκριμένα πλαίσια και συνθήκες ούτε ότι η αναγνώριση «κυρίαρχων» και «δευτερευουσών» αντιθέσεων μας οδηγεί στην αντιμετώπισή τους με τρόπο ιεραρχικό και αξιολογικό. Αντιθέτως, μια «ταξική στρατηγική» σημαίνει για εμάς απάντηση σε όλα τα μέτωπα ανεξαιρέτως, αλλά υπό συγκεκριμένη σκοπιά, τη σκοπιά της απελευθέρωσης σε μια αταξική κοινωνία.

Κλείνοντας, θεωρούμε ότι όλες και όλοι οφείλουμε να έχουμε θέση απέναντι σε αυτά τα θέματα, μακριά από ιδιοκτησιακές αντιλήψεις. Ας έχουμε όμως στο μυαλό μας ότι πριν σπεύσουμε να διατυπώσουμε μια μαρξιστική γραμμή και γι' αυτό το ζήτημα, προηγείται το να ακούσουμε όσες και όσους πλήττονται άμεσα· εν προκειμένω να ακούσουμε, να κατανοήσουμε και να σταθούμε αλληλέγγυες και αλληλέγγυοι πρώτα απ' όλα στην LGBTQ κοινότητα και στις γυναίκες όχι ως άτομα αλλά ως πληττόμενες κοινωνικές ομάδες. Μόνο με αυτόν τον τρόπο η συμβολή και η κριτική μας θα είναι ουσιαστική, ισότιμη και συντροφική. Σε κάθε περίπτωση, οι προβληματισμοί που αναπτύχθηκαν από μέλη της ANΤΑΡΣΥΑ σχετικά με το θέμα σε δημοσιευμένα κείμενα αποτυπώνουν αφενός το γεγονός ότι τα ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας τείνουν να αφορούν ολοένα και μεγαλύτερο κοινό, και αφετέρου την έλλειψη πιο συστηματικών σχετικών επεξεργασιών στο εσωτερικό μας. Με αυτή την έννοια, είναι θετικό για την ANΤΑΡΣΥΑ και το κίνημα να δημοσιοποιούνται, να συζητιούνται και να κριτικάρονται υπαρκτές απόψεις, ακόμα και όταν αυτές είναι κάποια στάδια πίσω από τα κεκτημένα του LGBTQ και του φεμινιστικού κινήματος, γιατί μόνο έτσι μπορούμε να κατακτήσουμε το επιθυμητό επίπεδο συναντίληψης, απαραίτητο για τη μαζική συμμετοχή και τη δυναμική παρέμβαση της ANΤΑΡΣΥΑ στο κίνημα.

Ομάδα Γυναικών ANΤΑΡΣΥΑ

Πηγή: prin.gr